

- JENNI MULTISILTA -

**KUKA
VIIMEISEKSI
JÄÄ**

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

© Jenni Multisilta & Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

LIKE

Like Kustannus
Helsinki
www.like.fi

ISBN 978-951-1-46152-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Nille, jotka etsivät

12.9.1997

Huvipuisto Riemuranta sulkee ovensa

Sumulahdessa sijaitseva huvipuisto Riemuranta ilmoittaa lopettavansa toimintansa pysyvästi. Vasta kesän alussa avattu huvipuisto päätyi ratkaisuun elokuun viimeisenä viikonloppuna tapahtuneen onnettomuuden seurauksena. Onnettomuus vaati kolme kuolonuhria, ja on näin ollen Suomen kaikkien aikojen tuhoisin huvipuisto-onnettomuus.

Huvipuisto on tiedottanut onnettomuuden johtuneen laiteviastta. Riemurannan toimitusjohtaja Alvar Ekman kieltäytyy kommentoimasta asiaa.

2019

Olen odottanut kevättä. Seurailen sen hiljalleen saapuvia merkkejä: rantahiekka sulaa ja alkaa liikkua tuulen mukana, lumisade muuttuu vedeksi ja huuhtoo pois pakkasen. Matalan lahdenpoukaman jäät rasahtelevat rikki ja jo hieman lämmennyt ilma tiivistyy sumuksi törmätessään hyiseen vedenpintaan.

Lahti on pysynyt vuodesta toiseen muuttumattomana. Laiturin tolpat törröttävät mustasta vedestä kuin merihirviön luuranako, laitteiden ruostuneet kiskot pyyhkivät veden pintaa. Pelihallista ja ravintoloista on jäljellä vain kolkot julkisivut ja lasittomat ikkuna-aukot. Pääporttien ja lipunmyyntikojujen edessä on korkea aita, joka sulkee alueen sisälleen.

Aluksi sitä oli surullista katsoa. Mutta mitä enemmän vuosia kului, sitä enemmän minä siitä aloin pitää. Aloin nähdä huvipuiston sellaisena kuin se joskus oli. Kuulin korvissani lasten naurun ja riemunkiljahdukset, näin porteille kiemurtelevat jonot. Haisoin hattaran ja popcornit, kuulin vuoristoradan puukehikon natinan. Tunsin toivon, joka vuosia sitten heräsi sisälläni.

Sillä joskus kevät merkitsi minulle toivoa. Uutta alkua. Pitkään luulin sen tarkoittavan, että kuolleet unohtuisivat ja eloon jääneet palaisivat takaisin.

Sitten tajusin, ettei niin koskaan kävisi. Aloin vähitellen ymmärtää, mitä olin menettänyt – ja miksi.

Se kalvoi mieltäni. Se sai minut heräämään öisin omiin huutoihini, nousemaan ylös, tulemaan rantaan tapaamaan heitä. Kat-

somaan, kuinka kaikki toistui silmieni edessä yhä uudestaan ja uudestaan, kuinka nauru muuttui huudoksi ja unelmani valui verenä metallikiskoilta laiturille.

Lopulta ymmärsin, etten voisi elää niin. Täällä, kävellessäni dyynien poikki, se lopulta kirkastui minulle: vain yhdellä tavalla voin saattaa kaiken päätökseen.

Ja siksi tämä kevät on erilainen. Kävelen rannalla ja katson, kuinka huvipuiston rauniot alkavat elää. Värit palautuvat haalistuneisiin rakennuksiin, sortuneet radat kohoavat kohti taivasta. Puisto avataan taas, ja pian he kaikki palaavat takaisin.

Minulla on vihdoon tilaisuus tehdä se, mistä olen jo vuosia haaveillut.

Kostaa.

2019

Eveliina

Lasken minuuotteja ja pakotan silmäni pysymään auki. Maantie, taivas ja tienvarren puut ovat muuttuneet paksuksi, mustaksi puuroksi, jonka yksityiskohtia en hahmota.

Enää viisikymmentä kilometriä. Vajaa tunti. Jaksan kyllä.

Se on valhe, mutta minun on pakko motivoida itseäni. En jaksaisi enää sekuntiakaan.

Katseeni pyyhkäisee nopeusmittarin ylitse ja tajuan, että ajan reippaasti ylinopeutta: sataneljäkymmentä kilometriä tunnissa. Puren hampaani yhteen ja hellitän jalkani kaasupolkimelta. Jokin vilahtaa tienlaidassa – hirvi, peura, kävelijä? Ennen kuin ehdin tajuta, mikä se on, olen jo ohittanut sen.

Enää neljäkymmentäkahdeksan kilometriä. Sitten saan levätä.

Sekin on valhe, mutta jos se saa minut jatkamaan, minun on pakko uskoa siihen.

Ohjaan auton tien sivuun ja sammutan moottorin. Mietin, laittaisinko hätävilkut päälle, mutta en halua, että kukaan pysähtyy tarjoamaan apua. Tarvitsen vain lyhyen tauon.

Se on huono idea. Kun nojaudun istuimellani taaksepäin ja suljen silmäni, tajuan, kuinka väsynyt olen. En edes muista, koska

olisin nukkunut pidempään kuin muutaman tunnin yössä. Heti tämän jälkeen parannan tapani. Hoidan haastattelun pois alta, palaan kotiin ja laitan elämäni kuntoon.

Paitsi ettei minulla ole kotia.

Ajatus työntää väsymyksen taka-alalle. Kurotan ottamaan kännykkäni pelkääjänpaikalta. Näytön kirkkaus saa vedet kihoamaan silmiini.

Avaan Instagramin. Dora on estänyt minut, mutta en antanut sen häiritä. Loin uuden tilin, täytin sen netistä löytämilläni ruoka- ja treenikuvilla ja aloin seurata häntä.

Menen suoraan hänen profiliinsa. Hän on päivittänyt tarinansa. Kuva kahdesta viinilasista ja juustolautasesta marmorikuvioidulla sohvapöydällä.

Minun sohvapöydälläni.

Dora vihasi sitä. Hänen mielestään se oli tyyliä, halvan näköinen. Hän ei kuitenkaan halunnut ostaa uutta. Kun muutimme yhteen, hän oli avaamassa ensimmäistä crossfit-saliaan ja sijoitti kaiken ylimääräisen siihen. Myöhemmin Dora vitsaili kiintyneensä sohvapöytänsä. Se on niin ruma, ettei siitä voi luopua, hän sanoi.

Ja nyt hän juo sen ääressä viiniä ilman minua.

Käteni tärisyvät, kun avaan viestiketjumme ja kirjoitan: *Mä otan sohvapöydän. Se on mun.*

Yllätyn, kun kännykkä värähtää saman tien viestin merkiksi.

Hae pois vain.

Kohotan kulmiani. Vittuileeko hän minulle, koska minulla ei ole omaa asuntoa? Tiedän, ettei pitäisi vastata mitään, mutta en pysty hillitsemään itseäni. *Kenen kanssa sä juot viiniä torstai-ilтана?*

Ei kuulu sulle.

Kuinka hän kehtaa?

Huudan ääneen.

Hiljaisuuden laskeuduttua tuijotan pimeää maantietä ja taasaan hengitystäni. En voi sille mitään. Dora teki valintansa, enkä minä kuulunut niihin.

Yhdessä päivässä menetin puolisoni, kotini ja kaiken seurauksena myös järkeni. Siltä se ainakin tuntui. Pommitin Doraa viesteillä, joihin hän aluksi vastasi, mutta sitten lopetti. Olisin ansainnut edes kunnollisen selityksen, en Doran sepittämiä valheita.

Lopulta Dora pakkasi matkalaukkuni ja käski tulla hakemaan sen ala-aulasta. Minulla ei ollut mitään oikeutta asuntoon, jonka luulin olleen yhteinen. Dora pakotti minut luovuttamaan avaimen, vaikka puolet tavaroistani jäi sisälle.

Kaikista eniten minua kuitenkin loukkasi se, mitä Dora sanoi: *Sun pitää päästää irti.*

Se mitätöi kaiken, mitä hän oli aiemmin sanonut. Ne hetket, kun hän oli vetänyt minut syliinsä ja lohduttanut minua, se kuinka hän oli väittänyt ymmärtävänsä, kun kerroin hänelle lapsuuteni tapahtumista. Ja sitten – tämä. *Sun pitää päästää irti.*

Jalkani hakeutuvat jälleen polkimille. Päässäni humisee, kun ohjaan auton takaisin kaistalle ja kiihdytän vauhtia. Tajuan taas ylittäväni nopeusrajoituksen, mutta onko sillä väliä? Tie on tyhjä. Mitä nopeammin ajan, sitä nopeammin olen perillä.

Menetän ajantajun äkkiä. En enää vilkuile kelloa tai kojelaudan mittareita. Keskityn painamaan kaasua ja puristamaan rattia. Vajoan kuplaan, jossa on vain metsää ja maantietä, matka ja määränpää.

Viimein auton etuvalot osuvat siniseen tienviittaahan. *Sumulah-ti, 10 kilometriä.*

Se saa minut hymyilemään. Melkein perillä.

1997

Olavi

Seisoimme rannalla ja katsoimme, kun laitteita purettiin suurista rekoista ja kasattiin laiturille. Metallisia ratakiskoja, kirkkain värein maalattuja vaunuja, viikinkilaivan keula.

Kaikki olivat kuulleet huhuja huvipuistosta, mutta niitä oli pidetty vitsinä. Sumulahteen, äiti oli naurahtanut luettuaan uutisen lehdestä. Miksi kukaan haluaisi viettää kesää täällä?

Lahti oli sinäkin iltana nimensä veroinen: sumu kohosi vedenpinnasta ja pakkautui paksuksi pilveksi rantaviivan ylle. Tiesin sen syntyvän ilman ja veden lämpötilaerojen seurauksena, mutta vaikutelma oli mystinen. Sumua oli aikoinaan pidetty merkinä epäonnesta ja kuolemasta. Se oli houkutelut laivoja karille ja antanut salakuljettajille tilaisuuden tuoda lastinsa maihin.

Kaupunki oli muutenkin kaukana idyllisestä kesälomakohteesta. Aukkaita oli vähän, tekemistä sitäkin vähemmän. Kaikki tunsivat toisensa ja vihasivat toisiaan – salaa tietysti. Kaikkea uut-
ta ja erilaista paheksuttiin.

”Se avataan jo tänä kesänä”, Tomi sanoi. Hän nojaili rantatörmän kaiteeseen ja poltti tupakkaa. ”Lehdessä oli työpaikkailmoitus.”

”Minkälaista porukkaa sinne haetaan?”

Tomi kohautti olkapäitään. ”Kaikenlaista, luulisin. Laitekus-

keja, pelinhoitajia, lipunmyyjiä, siivoajia. Paikkoja on tarjolla yli viisikymmentä.”

Oli vaikea uskoa, että parissa kuukaudessa autiosta rantatontista ja tyhjänpanttina seissee laiturista saisi rakennettua paikan, joka työllistäisi viisikymmentä henkeä ja houkuttelisi tuhansittain asiakkaita.

Tomi imaisi viimeiset savut ja puhalsi ne sumun sekaan. ”Aiotko hakea?”

Pudistin päätäni.

”Mitä sä sitten meinazit tehdä koko kesän?” Tomi hieroi tumpin maahan ja tarttui kiinni pyöränsä sarvista. ”Homehtua vanhempien nurkissa?”

Itse asiassa juuri niin olin suunnitellut tekeväni. En tiennyt mitä haluaisin opiskella, joten olin päättänyt pitää väli vuoden lukion jälkeen. Isän pettymykseksi olin onnistunut saamaan vapautuksen armeijasta. Odotin, että vanhempani lähtisivät mökille ja saisin olla rauhassa.

”Mä aion”, Tomi sanoi. ”Bileitä, naisia, ilmaisia vuoristorataajeluja. Sitä mä kesältä kaipaan. Ja rahaa.”

Tomin sanat herättivät minussa levottomuutta, jota en osannut tai halunnut paikantaa.

”Se tekisi hyvää sullekin”, Tomi jatkoi. ”Et uppoutuisi liikaa... mitä sä edes teet? Katsot leffoja? Luet sarjakuvia?” Hän nauroi. ”Sä olet irtautunut todellisuudesta.”

”Pakko mennä”, sanoin ja polkaisin pyöräni liikkeelle.

”Laita se hakemus!” Tomi huusi perääni.

Palasin laiturille myöhemmin illalla. Olin vetäytynyt huoneeseeni ja alkanut katsoa Bram Stokerin Draculaa, mutta en ollut pysynyt keskittymään. Niinpä olin hypännyt pyörän selkään ja lähtenyt polkemaan.

Lahdenpoukamaa tuskin erotti sumun takaa. Rekat olivat parkissa laiturin edustalla, mutta ihmisiä ei näkynyt. Alueen ympärille oli ilmestynyt työmaa-alueesta kertovat eristysnauhat. Korkeaa pressuista ja metallitangoista muodostuvaa aitaa oli alettu pystyttää parkkipaikan reunaan. Seurasin katseellani nauhaa ja tajusin, että aita sulkisi sisälleen paitsi rannan, myös laiturin. Koko lahti peittyisi sen taakse.

Vilkaisin taakseni. Ranta oli autio, kadut takanani hiljaisia. Mietin, missä rekkoja purkaneet työmiehet nukkuivat – kaupungissa oli vain yksi hotelli. Rekoissa? Sitten huomasin matalan parakkirakennuksen parkkipaikan toisessa laidassa. Sen ikkunat olivat pimeänä.

Painoin eristysnauhaa alemmas ja astuin sen ylitse.

Lähdin kävelemään kohti laituria. Siellä täällä lojui laitteiden osia. Kuinka ne oli uskallettu jättää vartioimatta, vai oliko alueella kamerat? Pysähdyin hetkeksi ja katsoin ympärilleni. Mitään ei kuitenkaan näkynyt, joten jatkoin eteenpäin.

Sitten jalkani kolahti johonkin. Olin tullut laiturin reunaan, ja kulkuni oli katkaissut maassa makaava kyltti. Kumarruin ja kohotin sitä peittävää pressua. Kyltti oli tehty paksuista, hiomattomista lankuista, ja sen reunoja koristivat koskea kohti vyöryvät tukit. Laitteen nimi, Foggy Falls, luki kyltin keskellä.

Päästin pressun putoamaan.

”Hei! Mitä sä teet?”

Huuto sai minut säpsähtämään. Sumu oli peittänyt kaiken, enkä nähnyt ketään.

Otin askeleen taaksepäin. Sitten toisen. Odotin.

Kun mitään ei tapahtunut, käännysin ja lähdin kävelemään pois päin. Tarpeeksi lähelle rantaa päästyäni juoksin loppumatkan pyöräni luokse.

Vanhempani olivat jo nukkumassa, kun tulin kotiin. Vein pyörän varastoon ja hiivin sisään. Kaivoin lehtikorista päivän sanomalehden.

Huvipuistosta oli tehty iso juttu keskiaukeamalle. Kuvituskuvana oli mereltä päin otettu kuva vielä tyhjästä rantatontista ja laiturista. Lehtijutussa korostettiin, kuinka hienoa oli, että paikkakunnalle tulisi vihdoon elämää. Jotain tällaista oli kuulemma odotettu pitkään. Mietin, mitä sumulahtelaiset huvipuistosta oikeasti ajattelivat – eikö heitä haitannut, että melu ja hälinä pilaisivat pikkukaupungin rauhan?

Jutussa oli myös pienempi kuva nelihenkisestä perheestä, joka huvipuiston oli avaamassa. *Ekmanin perhe tivoliinsa kanssa San Franciscossa vuonna 1995*, kuvan alla luki. Se oli otettu niin kaukaa, ettei kenenkään kasvoista saanut selvää.

Tiiviiksi laadittu työpaikkailmoitus löytyi lehden viimeiseltä sivulta:

ETSITÄÄN

*Ahkeria kesätyöntekijöitä kesän
riemukkaimpaan lomakohteeseen.*

*Ansioluettelot, kirjalliset hakemukset
ja tiedustelut: Elias Ekman*

Katseeni takertui ilmoituksessa oleviin yhteystietoihin. Nimi oli vieras, mutta osoite tuttu: samalla kadulla vain muutaman talon päässä.

Hetken mietittyäni repäisin ilmoituksen lehdestä.

2019

Eveliina

Rantabulevardin katulampuista joka toinen on sammunut. Ne-kin, jotka palavat, luovat ympärilleen vain heikosti hehkuvaa valosumua. Yötaivas on piilossa paksun pilvimassan takana. Sadepisarat iskevät auton etulasiin, ja minun on pakko hidastaa vauhtia. Minun ja meren välissä on vain kapea jalankulkijoille tarkoitettu kaistale. Sitä reunustavan kaiteen takana odottavat mustat aallot.

Kadun varrella on yksi ravintola ja baari, mutta ne ovat kiinni. Missään ei näy ketään. Hiljaisuus tuntuu epäystävälliseltä, ei lainkaan rauhoittavalta. Liimaan katseeni tiehen.

Rantabulevardin jalkakäytävä jatkuu hiekkarannalle, mutta autotie erkaantuu siitä ja kaartaa oikealle. Yritän tähyillä rannalle. Eikö täällä pitäisi olla jotain? Rakennustelineitä, rekkoja, parakkirakennuksia?

Äkkiä kuuluu kova kolahdus. Nytkähdän törmäyksen voimasta eteenpäin. Ratti lipeää otteestani, ja auto heilahtaa sivulle. Kuuluu loiskahdus, kun renkaat uppoavat syvälle loskaan. Yritän palata takaisin kaistan keskellä kulkeviin uriin, mutta en ole tarpeeksi nopea. Sivuluisuus jatkuu, ajaudun kohti katulamppua – ja sitten painan jarrua.

Auto pysähtyy.

Nojaan rattia vasten ja huohotan.

Sitten katseeni osuu kännykän näyttöön. Kello on 23:56. Vastanotto on auki keskiyöhön.

Painan kytkintä ja käännän avainta.

Mitään ei tapahdu.

Kokeilen uudestaan, mutta lopputulos on sama. Auto ei käynnisty.

Vedän avaimen lukosta, otan laukkuni viereiseltä penkiltä ja kumarrun poimimaan sen sisältä lattialle pudonneet tavarat. Sitten työnnän oven auki ja nousen autosta.

Kova, puuskittainen tuuli lyö minua vasten. Astun askeleen taaksepäin ja otan tukea auton katosta. Sade on muuttunut jääkiteiksi, jotka tuntuvat osuessaan neuloilta.

”Tarvitsetko apua?”

Hätkähdän kuullessani äänen. Käännyin ympäri, mutta sade tunkee silmiini. Pyyhin kasvojani hanskoilla, jotka ovat jo liti-märit.

En heti hahmota, missä puhuja on, mutta sitten huomaan jonkun seisomassa rantabulevardilla. Kohotan käteni epäröiden. ”Anteeksi?”

”Törmäsitkö johonkin?” Puhuja kävelee minua kohti. Hänen kasvonsa ovat hautautuneet tumman sadetakin hupun uumeniin, mutta muutama vaalea hiuskiehkura on valahtanut otsalle. Nainen on pienikokoinen, niin hintelä, että pelkään hänen lennähtävän tuulen mukana merelle. Hänellä on jalassaan pitkävartiset kumisaappaat ja kädessään sateenvarjo.

”En tiedä”, sanon. ”Olin juuri menossa katsomaan.”

Nainen vilkaisee villakangastakkiani ja vettä valuvaa poninhäntääni, ja ojentaa sitten minulle sateenvarjonsa. ”Sinun on parempi ottaa tämä.”

Haluaisin kieltäytyä, mutta tunnen, kuinka takkini kangas on antamassa periksi hetkenä minä hyvänsä. Kiitän ja otan varjon. Kierrän naisen perässä etupuskurin toiselle puolelle.

”Voi ei”, nainen huokaa ja rypistää kulmiaan.

Kiroan typeryyttäni. Enkö muka huomannut yläpuolellani roikkuvaa kylttiä, jossa lukee suurin tikkukirjaimin: *Tervetuloa Sumulahteen, Suomen riemukkaimpaan lomakylään!* Kyltti on pystytetty betoniporsaisiin upotettujen tankojen varaan.

”Tuosta ei mahdu ajamaan, ellei sihtaa tarkasti. Sen tarkoitus on hidastaa autoilijoiden vauhtia.” Nainen naurahtaa. ”Ikään kuin sellaiseen olisi tarvetta. Ei ole ollut ruuhkaa viime vuosina.”

”Missä lähin autokorjaamo on? Tai onko täällä sellaista?”

”Ei, valitettavasti”, nainen sanoo. ”Lähimpään on kaksikymmentä kilometriä. Mihin olet matkalla?”

Tähystän pimeyteen ja osoitan suuntaan, jossa oletan mökkikylän sijaitsevan – kyltin toiselle puolelle, kohti merta. ”Tuonne. Mä yövyn siellä.”

Nainen nyökkää. ”Sitten ratkaisu on yksinkertainen. Kävelet loppumatkan ja soitat korjaamoon heti aamulla.”

”Mutta eihän autoa tähän voi jättää.”

Nainen hymyilee hätäännykselleni. ”Voin vanhoa, ettei kukaan yritä päästä lomakylään yön aikana.”

Silmäni osuvat tervetuloitovotuksen alapuolella olevaan tauluun, johon viereisen katulampun värisevä valo osuu. Siihen on kirjoitettu Sumulahden lomakylän aukioloajat ja puhelinnumero.

Silloin muistan seuraavan ongelmani. ”Vastaanotto on mennyt jo kiinni.”

”En usko, että Seija on vielä ehtinyt lähteä”, nainen sanoo. Hän kaivaa taskustaan kännykän, näppäilee numeron ja asettaa puhelimen korvalleen. ”No hei”, hän sanoo. ”Törmäsin por-

tilla matkalaiseen, jolla oli varaus – kyllä, aivan. Hienoa.” Nainen lopettaa puhelun ja katsoo minua. ”Hän lupasi odottaa, että pääset perille.”

Tuijotan naista hämmentyneenä. ”Ei sinun olisi tarvinnut – olisin voinut itsekin – ”

”Te kaupunkilaiset olette aina niin itsenäisiä”, nainen sanoo. Hän virnistää hupun varjoista. ”Sumulahdessa on totuttu auttamaan muita. Sitä paitsi minä ja Seija olemme vanhoja tuttuja. Siitä ei ollut ollenkaan vaivaa.”

”Parempi kai sitten mennä.” Ojennan sateenvarjoa naiselle. ”Kiitos lainasta.”

Nainen pudistaa päätään. ”Ei, pidä se vain. Tarvitset sitä enemmän kuin minä.” Sitten hän lähtee kävelemään pois päin. ”Tervetuloa Sumulahteen”, hän kääntyy vielä huikkaamaan olkapäänsä yli. ”Ja onnea työhaastatteluun!”

1997

Olavi

Kutsu haastatteluun tuli pari päivää sen jälkeen, kun olin lähettänyt hakemuksen. Odotin sitä samaan aikaan hermostuneena ja innoissani. Halusin tietää, mitä kunnianhimoisen huvipuisto-projektin takaa löytyi.

Tiesin, että huvipuiston omisti suomalaissyntyinen perhe, joka oli asunut viisitoista vuotta Amerikassa. He olivat pyörittäneet siellä kiertävää tivolia. Äidin mielestä oli naurettavaa siirtää liiketoiminta Suomeen. Kuvittelevat, että kaikki on yhtä isoa ja mahtavaa kuin siellä, kuulin hänen sanovan naapurille. Tulevat putoamaan korkealta.

Haastattelu järjestettiin keskustan laidalla toimistorakennuksessa. Rapun seinien maalipinta halkeili sieltä täältä. Hississä oli liukuovien sijaan metalliverkko, joka työnnettiin sivuun haitarin tavoin. Kun se kolahti kiinni takanani, tunsin olevani ansassa. Lukitusmekanismi naksautti paikoilleen ja hissi nytkähti liikkeelle pitäen kovaa, kirskuvaa ääntä.

Neljännessä kerroksessa astuin ulos hissistä ja näppäilin saamani koodin oveen. Sen takaa avautui pieni, tyhjä huone, jonka seinustoilla oli muutamia tuoleja.

Annoin katseeni kiertää huonetta. Koska naulakkoa ei ollut, pidin nahkatakini päälläni. Olisin halunnut olla rento ja huole-

ton, mutta en voinut olla miettimättä, mihin oikein olin päätynyt. Missään ei ollut mainintaa Riemurannan huvipuistosta.

Sitten ovi toisella seinustalla avautui, ja ulos astui tyttö. Hän sulki oven perässään, laski laukkunsa tuolille ja alkoi pukea käsi-varrellaan roikkunutta takkia ylleen. Samalla hän vilkuili minua.

”Hei”, tyttö sanoi. ”Oletko sä tulossa haastatteluun?”

”Joo”, sanoin. Ääneni oli painuksissa ja käheä. Selvittelin kurkuani. ”Oletko sä – tai olitko – ”

”Mä olin jo”, tyttö sanoi. Hän hymyili, ja se rohkaisi minua jatkamaan.

”Miten meni?”

”Ihan hyvin kai”, tyttö vastasi. ”Kysyttiin vahvuuksia ja heikkouksia, käytiin läpi työkokemus ja suosittelijat.”

”Suosittelijat”, toistin. ”Mulla ei ole ainuttakaan.”

”Tuskin se haittaa. Ne tarvitsee paljon työntekijöitä, eikä niillä ole tämän kokoisessa kaupungissa varaa karsia.” Tyttö ojensi minulle kätensä. ”Mä olen Anne. Ehkä meistä tulee työkaverit.”

En ehtinyt vastata, kun ovi avautui uudestaan. Ulos kurkisti tummahiuksinen mies valkoisessa kauluspaidassa. ”Olavi?”

”Minä olen”, sanoin. Käteni roikkui ilmassa minun ja Annen välissä keskeytyneen kättelyn seurauksena. Laskin sen kiusaantuneena.

Odotin, että mies pyytäisi minut sisään, mutta hän katsoikin Annea. ”Etkö malttanutkaan lähteä?”

Anne kohautti olkapäitään. ”Kyllä sä mut tiedät. Jään aina suustani kiinni.”

Mies virnisti. Hän hieraisi otsalle valahtaneen hiussuortuvan syrjään. ”Mä soitan myöhemmin.”

Anne nyökkäsi. Sitten hän kääntyi minun puoleeni ja hymyili. ”Onnea haastatteluun.”

Istuin pienen pöydän ääreen miestä vastapäätä. Huone oli yhtä riisuttu kuin odotustilakin: seinät olivat paljaat eikä huonekaluja pöydän ja kahden tuolin lisäksi ollut. Miehen edessä oli muistilehtiö, kynä ja paperipinkka, jonka oletin koostuvan hakemuksista ja ansioluetteloista. Omani oli päällimmäisenä.

Mies katsoi minua. Hänen kasvonsa olivat vakavat ja näyttivät erilaisilta nyt, kun niitä äsken valaissut hymy oli poissa. Epäystävällisiltä, jopa jotenkin vihamielisiltä. Tummat kulmat kaartuivat terävästi harmaiden silmien yllä, ja kasvojen kalpeus muodosti jyrkän kontrastin lähes mustien hiusten kanssa. Se toi mieleeni Draculan. Läheltä katsottuna hän ei vaikuttanut paljon minua vanhemmalta – korkeintaan muutaman vuoden.

”Mennään asiaan”, mies sanoi. Hän ei ollut esitellyt itseään eikä näyttänyt olevan aikeissa tehdä niin. ”Kerro, mikä sai sut hakemaan tätä paikkaa.”

Miehen tuijotuksessa oli jotain häiritsevää, ja laskin katseeni pöytään. Melkein kuulin sekuntien tikittävän mielessäni, kun mietin, mitä vastaisin. ”Mä... tarvitsen kesätöitä.”

Mies kahisutteli paperipinoa. ”Siltä näyttää”, hän sanoi ja kuulosti huvittuneelta. ”Sun CV ammottaa tyhjyyttään.”

”Jostain pitää aloittaa”, mutisin. Nostin katseeni ja pakotauduin katsomaan miestä. Hän raapi tummaa parransänkeään pyöritellen samalla kuulakärkikynää toisessa kädessään. Lehtiötä hän ei ollut edes avannut. Läsnäoloni ei näyttänyt kiinnostavan häntä juurikaan.

Mies jätti CV:ni rauhaan ja alkoi kysellä vahvuksistani. Hän ei reagoinut vastauksiini mitenkään, ja tajusin itsekin puhuessani, ettei niistä ollut hyötyä asiakaspalvelutyössä.

”Kiitos tästä”, mies sanoi, kun kymmenen piinallisen pitkää minuuttia oli kulunut. ”Teemme valinnat kevään aikana ja pa-

laamme asiaan.” Hän laski kuulakärkikynän pöydälle. Hän ei ollut tehnyt lehtiön yhtä ainoaa muistiinpanoa.

Mies alkoi lehteillä hakemusnippua. Hän nosti katseensa hetken kuluttua. Vasta silloin tajusin, että minun olisi ilmeisesti pitänyt jo lähteä.

”Kysyttävää?”

Tunsin kämmenteni hikoavan. Minua samaan aikaan sekä hävetti että suututti.

”Ei.” Työnsin tuolin taakse ja kävelin ovelle.

”Lähetätkö samalla seuraavan sisään?”

Hillitsin haluni paikata oven kiinni perässäni. Inhosin äänensävyä, jolla mies minulle puhui – kuin palkolliselleen, vaikka selvästi hänellä ei ollut aikomustakaan paikata minua. Kerroin eteisessä odottavalle pojalle, että oli hänen vuoronsa, ja poistuin rakennuksesta.

Yritin työntää haastattelun aiheuttaman pettymyksen pois mielestäni ja lähdin polkemaan kotiin. Oli ollut virhe hakea työpaikkaa huvipuistosta.

2019

Eveliina

Lomakylän alueella ei ole katulamppuja, ainoastaan pieniä, tienvarteen ripoteltuja valaisimia. On katsottava tarkkaan, mihin astuu. Loskasta liukas maa tuntuu lipsuvan pois jalkojeni alta.

Ohitan parkkipaikan, jonne minun olisi pitänyt jättää autoni. Sen jälkeen tie kapenee ja alkaa viettää jyrkästi alaspäin. Lomamökit on rakennettu rinteeseen, osa alas aivan rannan tuntuun. Hiekkarannan vaaleat kumpareet hypähtävät esille pimeydestä, joka on jotenkin liian – pimeää. Liian sakeaa.

Sitten tajuan, mistä se johtuu. Kaikki ohittamani mökit ovat pimeinä. Koko lomakylä on täysin autio. Ajatus saa jäisen aallon humautamaan lävitseni. Minun on vaikea kuvitella paikkaa iloisena kesälomakohteena.

Siitä on niin kauan, että kukaan tuskin muistaa sitä enää. Hattaran ja popcornin tuoksua, lokkien huutoja, lasten riemunkiljahduksia. Kaiuttimista kaikuvaa iloista musiikkia, juoksuaskelia. Ja sitten – kauhunhuutoa, verta valumassa pitkin kiskoja, ruhjoutunut ruumis –

Karistan mielikuvan pois.

Sitten huomaan, että yhden rakennuksen ikkunoissa palavat valot. Kun menen lähemmäs, näen, että lasioveen on kiinnitetty

samanlainen taulu aukioloaikoinen kuin lomakylän sisäänkäynnin luona oli. Sen yläpuolella on kyltti, jossa lukee CLOSED.

Jään hetkeksi empimään käsi ovenkahvalla. Sitten painan sen alas ja kiskaisen ovea.

Se pysyy kiinni.

Huokaan. Kohotan käteni ja koputan rystysilläni lasiin.

En ehdi edes laskea kättäni, kun ovi jo kiskaistaan auki. Sen takana seisoo nainen toppatakissa ja pipo päässä.

Hmyilen. ”Olet varmaan Seija?”

”Sinua on odotettu”, nainen – Seija – murahtaa. Hän kääntyy ympäri ja marssii huoneen toisella seinustalla olevan pienen vastaanottotiskin taakse. ”Sanoit tulevasi viimeistään kymmeneltä.”

Pudotan urheilukassin lattialle. Sen hihna on hiertänyt olkapäätäni ilkeästi, ja hieron kohtaa toisella kädelläni. ”Ajomatka oli pitkä, ja keli – ”

”Siltanen, niinkö?” Seija keskeyttää. Hän vetää tiskin alta kirjoituslaturan, johon on kiinnitetty paperilomake, ja pamauttaa sen pöydälle.

Otan tiskillä olevasta kynätelineestä kirkkaankeltaisen kuulakärkikynän. Pyöräytän sen ympäri nähdäkseni paremmin siinä olevan logon, jossa on hiekkadyyniä laskeva vuoristoradan vauhu. Teksti on kulunut pois, mutta tiedän, mitä siinä on lukenut.

”Nopeasti, mielellään”, Seija sanoo. ”Olen ollut täällä jo puoli tuntia yli työajan.”

”Anteeksi”, sanon. Mietin, maksetaanko Seijalle ylityökorvausta, mutta hänen asenteestaan päätellen ei. Tai ehkä hän on paikan omistaja. En kehtaa kysyä. Sen sijaan keskityn täyttämään lomaketta. Nimi, osoite, sähköposti, puhelinnumero. Joudun siristämään silmiäni tarkentaakseni väsymyksen sumentaman katseeni.

Ojennan lomakkeen takaisin Seijalle. Hän iskee käteeni avaimen, johon ripustetussa avaimenperässä on numero kuusi.